

REFERAT - Det Grønne Råd (DGR)

18.03.2023

Side 1 af 7

Mødedato:	Onsdag den 6. marts 2024
Mødetid:	Kl. 16.00 – 18.00
Mødested:	Lokale DS-105, Blixens
Deltagere:	<p>Repræsentanter for foreninger/organisationer:</p> <ul style="list-style-type: none">• Anders S. Barfod, JCS, Bioscience (AU)• Bent Hviid, Idrætssamvirket Århus• Nina Tofte Hansen, Arternes Aarhus• Janus T. Dahl, Dansk Botanisk Forening• Søren Højager, SH, Danmarks Naturfredningsforening i Aarhus (DN)• Niels Aage Skovbo, Danmarks Sportsfiskerforbund (DSF)• Søren Wümpelmann Juhl, Dansk Skovforening• Henning Ettrup, Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdelingen Aarhus• Ole Bøgh Vinther, Friluftsrådet i Århus Bugt• Barbara Dunn, Fællesrådene i Aarhus• Christian Johansen, Århus Jægerråd• Søren Hald, Skov- og Naturstyrelsen, Søhøjlandet• Simon Grünfeld, SG, Teknik og Miljø, Formand• Lene Vinther Larsen, LVL, Sekretær• Jette Bøjesen (referent) <p>Afbud fra:</p> <ul style="list-style-type: none">• Kent Olsen, Naturhistorisk Museum• Ralf Maks Jensen, Østjysk Familielandbrug• Nikolaj Sass Ebsen, Dansk Botanisk Forening• Brian Munk Hulgaard, Landboforeningerne
Kopi til	Suppleanter og hovedforeninger, jf. kontaktdata

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø
Aarhus Kommune

Naturafdelingen

Karen Blixens Boulevard 7
8220 Brabrand

Mobil: 4185 9772

Direkte e-mail:
jboj@aarhus.dk

Sag: EMN-2023-001261

Sagsbehandler:
Jette Bøjesen

Dagsorden:

1. Opfølgning på referat fra sidste møde (onsdag d. 29. nov. 2023)
2. Kongelunden – seneste nyt v/Line Willacy, projektleder på udviklingsplanen for Kongelunden, samt Lotte Pape, kommunikationsansvarlig.
3. Udfordringer i fremtidens fysiske planlægning af vores fælles natur
4. v/Anders Barfod, AU
5. Status på Naturområdet / Natura 2000 v/Lene Vinther Larsen
6. Meddelelser og orientering v/Lene Vinther Larsen

7. Orientering fra Rådets medlemmer
8. Evt.

18.03.2023
Side 2 af 7

Formand Simon Grünfeld bød velkommen til Det Grønne Råds møde og gav umiddelbart ordet videre til Sekretær Lene Vinther Larsen, som bød velkommen til Line Willacy og Lotte Pape, Kongelundens Sekretariat.

Ad. 1. Opfølgning på referat fra sidste møde (onsdag d. 29. nov. 2023)
Ingen kommentarer hertil.

Ad. 2. Kongelunden – seneste nyt v/Line Willacy, projektleder på udviklingsplanen for Kongelunden, samt Lotte Pape, kommunikationsansvarlig.

Kongelundens Sekretariat var inviteret ind til dialog med Rådet, bl.a. mhp. at fortælle nyt om naturbaserede løsninger.

Line Willacy (LW) gennemgik vedlagte Powerpoint og fortalte bl.a. om:

Idrætsbyen – der skal skabes sammenhæng, så 'bagsider' undgås, og visionen er at skabe mere synlighed også udefra, så området virker inviterende.

Udbud af nyt atletikstadion og Sportens Hus - Der er udarbejdet en vision for samtænkning af udbud. Det landskabsarkitektoniske element indgår i udbuddet, hvor der bliver skabt bedre forbindelse mod Jyllands Alle samt en mere direkte sti ind i området. Fire teams har afgivet indledende bud.

Fanplaza - Idrætsbyen - Der lægges op til at plante flere træer i området, bl.a. aht. vindforholdene.

Velodrome – der er nedsat en arbejdsgruppe, der har 5 år til at finde finansiering.

LW oplyste desuden, at netop samme aften behandlede Aarhus Byråd forslag til frigivelse af donatorernes penge.

På Aarhus Stadion er man pt. i færd med at nedbryde tribune, og herudover nedbrydes Team Danmark-bygning. Station Hallerne er bevaringsværdige og forbliver derfor.

Fanplaza - Det nye stadion har et mindre fodaftryk pga. stejle tribuner og ingen løbebane. – Der skabes mere luft og plads omkring stadion, og pladens bredde forøges fra ca. 25 til 45 meter. - Fanplaza bliver et nyt byrum, der vil blive indtaget og udnyttet.

LVL spurgte til introduktion af naturbaserede løsninger i Stadion-projektet.

LW forklarede, at der bliver tilføjet flere træer, men også belagte flader, stenbelægninger mv.

18.03.2023
Side 3 af 7

Arealer syd for Jydsk Væddeløbsbane (JVB):

LW fremviste illustrationer af både de nuværende forhold og flere visionsskitser. Samtidig blev det understreget, at man stadig er på et tidligt stadie i dette område.

Hestefolde rykkes tættere på væddeløbsbanen, og desuden forventes en ny børnehave opført.

Cykelfolket mister deres cykelbane, og visionen er at introducere multiudnyttelse af området, bl.a. anlæggelse af en cykel-cross-/MTB-bane, udnyttelse af taget på Aarhus Vands bygning, armeret græs mhp. parkering ifm. arrangementer.

Bl.a. til vintertræning har cykel-cross og MTB'ere behov for belysning, og der arbejdes på at introducere belysning, der kun tændes, når området anvendes. (Lyset er også et 'issue' for Observatoriet).

Der blev spurgt til mulig udlæggelse af områder til øget biodiversitet, høje græsser, mv. Cykelcross-folket kan sagtens køre på 'høslet' isf. græs, så det kun slåes et par gange om året.

Det blev nævnt, at MTB'ere hellere end gerne ville være andetsteds (- idet den planlagte rute er for kort).

Fra Det Grønne Råds side blev der spurgt til biodiversiteten – og bevarelsen heraf. - Hvordan får naturen forrang i området? – Bekymringen er, at ting 'forsvinder', hvis ikke det er bundet op på konkrete projekter. – Hvordan kan vi byde ind?

LW forklarede, at langt det største område af Kongelunden består af fredskov, så det er meget begrænset, hvor der må foretages indgreb.

LW forklarede, at pt. er der fokus på byggerierne i området.

Kunstruten (Kongeruten):

LW fortalte, at Sekretariatet er i færd med at konkretisere flere mulige vandruter af forskellig sværhedsgrad, flere bænke, mere kunst på ruten undervejs, osv.

LW understregede, at Kongeruten hovedsageligt består af eksisterende stier og grus, så der foretages ingen ændringer ud over lidt skiltning, hvor de kan/må.

Det Grønne Råds medlemmer savnede biodiversitet i det foreviste og gav udtryk for, at der udelukkende er tale om bynær kultur og fritidsaktiviteter.

18.03.2023
Side 4 af 7

LW understregede, at neddrogning af trafikken fra begyndelsen har været et fokuspunkt. Sekretariatet har fokus på mindre gennemkørende trafik - og på sigt måske slet ingen. – Pt. kører langt over 4.000 biler igennem området uden at have et ærinde dér.

Rådets medlemmer spurgte til, hvem der har ansvaret for området på lang sigt. LW oplyste, at ansvaret pt. ligger i Sekretariatet, men at det på sigt ligger hos Teknik og Miljø (samt Kultur og Borgerservice).

Ad. 3. Udfordringer i fremtidens fysiske planlægning af vores fælles natur v/Anders Barfod, Aarhus Universitet

Med udgangspunkt i Powerpoint-præsentation beskrev Anders Barfod (AB) naturkrisens tre dimensioner: klima-, forurenings- og biodiversitetskrisen. - Især vedr. biodiversitetskrisen: Hér 'råber vi vagt i gevær'.

AB medvirker i forskellige internationale fora, bl.a. **ipbes**, med årlig plenarsamling og koncensus-rapporter, hvor der udarbejdes scenarier for mere positiv udvikling.

Mange rapporter har danske forfattere, og hvor man anviser handlemuligheder – og sandsynligheder – frem mod gennemgribende forandring.

AB nævnte, at Montreal i 2022 var en milepæl for natur og biodiversitet. Herefter har man mere konkrete og ambitiøse mål end tidligere.

På globalt plan er '30-30'-målet, at mindst 30% af verdens natur (land, vand og oceaner) skal effektivt bevares og forvaltes i 2030.

I EU blev ambitionen på '30-30' udvandet og endte på 20%. Her gælder direktiv/forordning, som er bindende – hvilket vi i Danmark får svært ved at opfylde alt efter hvad de enkelte lande ender med at skulle bidrage med til forordningen.

Status for naturens tilstand i EU:

I Danmark er naturtilstanden RØD – med ugunstig tilstand overalt, så det ser skidt ud.

80% af Danmarks areal er privatejet (- kommunalt ejet: 3%). – At nå op på 20% vha. frivillige aftaler er formentlig ikke muligt.

860.000 ha skal udlægges til natur.

Hovedtruslerne mod dansk natur – en afsindig svær øvelse at formulere.

SG spurgte til naturkvoter på tværs af grænser. AB oplyste, at man endnu ikke er nået dertil.

18.03.2023
Side 5 af 7

Har man set på, hvor meget overlap der er mellem forskellige indsatser/handlemuligheder?

Danmark er et skovland – svært at definere skovdække, men ml. 11-15%. Hér lever mange truede arter, eks. 'rødliste-arter', bl.a. sommerfugle. Der er dog langt mellem den naturlige skov i DK.

Et hovedproblem er skovfragmentering, idet skov er påvirket 200 m ind i et område. Derfor skal skovområder kædes sammen.

Skovforvaltning er ikke en spareøvelse. Vi befinder os pt. i 'reetablering af økosystem funktioner'.

SG: Alene ud fra vores klimahandleplan står vi overfor en stor øvelse, idet vi skal ha' fanget CO2-en nu. - Giver det mening (biodiversitetsmæssigt) at plante produktionsskov i randen af en skov?

AB oplyste, at eg og bøg kan bidrage hertil, allerede efter 5 år tager træerne over. Pr. ha kan CO2-optag/-binding og biodiversitet godt kombineres.

AB sidder pt. med en gruppe fra BSS, idet virksomheder har vanskeligt ved at beregne 'fodaftryk på naturen'.

Multifunktionel fysisk planlægning af landarealer:

Fysisk planlægning er meget vanskelig, og der bliver behov for forskellige tilgange til arealanvendelse i fremtiden. – Der bliver ikke tale om hverken/eller-principper. Problemet er implementeringsprocessen fra administrativ skala (globalt, EU, landspolitisk, region, kommune – borger).

Landspolitisk skal man udstyres med 'muskler'.

Budskaber at tage med hjem og drøftelser:

Vi har for lidt natur, så vi kan ikke tilfredsstille alle interessenter i landskabet, alle steder.

Vi har værktøjerne – i form af avancerede adaptive modeller, der kan tage hensyn til forskellige forandringer.

SG: Helhedsplaner mangler - Vi står i DK helt uden nogen samlede sektorplaner, f.eks. for naturen, solcelleparker, mv. Man skal turde begynde at sætte streger.

Hvor langt er man med at måle biodiversiteten?

AB: Mindre kommuner har svært ved at gennemføre tilstrækkelige målinger.

18.03.2023

Side 6 af 7

Er I gået ind i forslag til omlægning af landbrugsstøtten?

AB: Som forskere skal vi holde os fra den slags politik. Men nej, EU-støtteordninger er alvorlige benspænd.

Biodiversitetsrådet kan endnu nå at komme på finansloven.

Der mangler fælles (statslig) vidensopsamling.

SG: Der er håb – og fonde mv. kommer i stigende grad på banen.

Ad. 4. Status på Naturområdet / Natura 2000 v/Lene Vinther Larsen

Status og kort om projekter og puljer.

For at nå i mål i 2030 er der behov for yderligere 140 ha naturareal pr. år i Aarhus Kommune, og det er svært at realisere med nuværende ressourcer til området. Derfor er vi glade for de væsentlige private bidrag.

Naturkvalitet kan være vanskelig at opnå, men bl.a. EU-Life projektet bidrager hertil.

Link til Natura 2000-handleplaner, som netop nu er i høring:

[Offentlig høring af Natura 2000 handleplaner i Aarhus Kommune fra den 7. marts til den 2. maj 2024](#)

Ad. 5. Meddelelser og orientering v/Lene Vinther Larsen (LVL)

LVL gennemgik kort Grønne Projekter 2024, som er tilpasset efter seneste budgetbesparelser besparelse på 250.000kr - så puljen nu samlet er gået fra 2 mio. Kr. til nu 1.15 mio. Kr. Reduktionen betyder at den kommunale finansiering af stiprojekter via Grønne Projekter helt bortfalder.

Tur med Teknisk Udvalg d. 6. maj:

Den aflyste tur i 2023 (Geding-Kasted) om biodiversitet og helårsgræsning foreslås gennemført i 2024, idet emnerne fortsat er relevante, dog nu med yderligere fokus på klimatilpasning og blågrønne parker, mv.

Ad. 6. Orientering fra Rådets medlemmer

Punktet udgik pga. et efterfølgende møde.

Ad. 7. Evt.

Punktet udgik pga. et efterfølgende møde.

Emner til kommende møder:

18.03.2023
Side 7 af 7

a. Strategi for etablering af 'Naturpark Aarhus Ådal' fra DSF – næste skridt

Kommentar: - relevant, men ej presserende.

b. Tema om skovgræsning m. kvæg i skov – fordele og udfordringer fra DN

Kommentar: Evt. en del af drøftelsen ifm. den kommende besigtigelsestur.

c. Mere om biodiversitet ved vejkanter. Fra DOF og Friluftsrådet

Kommentar: - relevant, evt. oplæg om de 300 ha syd for Aarhus.

d. Landmanden som naturforvalter herunder afsætning af naturkød, håndtering og opsyn af dyr via professionel landmand, der arbejder sammen med græsningslaug, kommunen og andre. Landmanden tager opsyn og bruger sin faglige viden, så bl.a. dyrevelfærden er i orden.

Kommentar: Evt. en del af drøftelsen ifm. den kommende besigtigelsestur.

e. EU-Life (f.eks. ift. Grønne Projekter 2024)

Evt. på kommende møde.

f. Evt. 'helårsgræsning'

Del af den kommende besigtigelsestur.

g. Oplæg om borgerinddragelse.